

Oponentský posudek na habilitační práci odevzdanou na Katedře psychologie Univerzity Palackého v Olomouci

Název práce: Afázie a přidružené poruchy symbolických funkcí

Autor: PhDr. Radko Obereignerů, Ph.D.

Oponent práce: Prof. PhDr. Jiří Šípek, CSc., Ph.D.

Autor předkládané práce je uznávaný odborník v psychodiagnostice a neuropsychologii. To je doložitelné jak jeho již letitou úspěšnou praxí, tak publikacemi a vystoupeními na odborných konferencích a setkáních. Text, který předkládá jako svůj habilitační spis byl vydán na UPOL jako knižní publikace a byl pro zmíněný účel oponována dvěma dalšími odborníky v oboru (PaedDr. Miloslavou Čecháčkovou a Mgr. Martinem Kupkou, Ph.D.).

Práce představuje zhruba 300 stran textu, který je dobře členěn a graficky obohacován v zájmu srozumitelnosti. Kapitoly jsou řazeny tak, že zhruba první polovina textu je věnovaná afáziím ve smyslu historie jejich chápání, klasifikace, etiologie a terapie. Druhá část textu pojednává o poruchách přidružených, jako je alexie, agrafie atp. Jednotlivé podoby všech procházených podob poruch jsou ihned také spojované s existujícími diagnostickými nástroji a možnostmi jejich užití. Z tohoto hlediska autor předkládá pozoruhodnou práci dokazující jeho smysl pro pečlivé třídění, popis, možnosti diagnostiky a zásady intervence. Je to tedy mimořádně potřebný text pro všechny praktiky z oblasti psychologie a logopedie.

Podíváme-li se na práci z hlediska jejího vědeckého zpracování a přínosu, tak konstatuji, že jde o především o přehledovou studii, systematicky procházející co možno největší šíří poznatků v oborech psychologie řeči, logopedie a neurověd. Autor nepředkládá žádné vlastní experimentální studie, nicméně pevnou vědeckou bázi vnímám právě v soustavném a kritickém třídění, propojování zmíněných vědeckých oborů a směřujících k praktické aplikaci základních i aplikovaných studií prováděných jinde u nás i ve světě. Práce je tedy fundovaná a prakticky užitečná.

Pokud bych měl formulovat případné kritické poznámky, resp. podněty, tak by to byly, podle mého názoru, vcelku drobnější komentáře. Například jsem v úvodu hledal upozornění na práce o verbální (resp. sociální) komunikaci od Jaromíra Janouška. Chápu, že poslední Janouškova práce z roku 2015 nemohla

být zmíněna z evidentního důvodu (předložená práce byla publikovaná v roce 2013). Další moje poznámka se týká vlastních symbolických funkcí. Očekával bych, že jim bude věnovaná samostatná a důležitá kapitola (tedy co to je, jaké místo zaujímají v psychickém fungování apod.). Zamýšlím se také nad tím, jestli by celku neprospělo prohloubení v kapitolách Komunikace a její funkce a Vývoj řeči a jazyka. To bývá námětem obsáhlých publikací; zde je to jen několik stran. Tyto své oponentské úvahy však pro sebe uzavírám tím, že autor práci zamýšlel převážně jako nástroj pro praktické užití i pro ty, kdo se v psychologickém a teoretickém uvažování běžně nepohybují. Pro ně jde, jak jsem již napsal, o zásadní a užitečný text. Nicméně i jim by mohlo prospět občasné bližší ujasnění. Jako drobný příklad uvádím stranu 39, kde se praví, že „Pro vývojovou dysfázii jsou vhodné metody zaměřené na vyšetření: Hrubá a jemná motorika [...] Orientační test dynamické praxe [...]“ atd. Jako čtenář se ptám, proč jsou vhodné. A znamená to, že jsou okrajové, nebo významné?

Toto mé oponentské zamyšlení uzavírám konstatováním, že habilitační práce PhDr. Radko Obereignerů, Ph.D. splňuje požadavky standardně kladené na úroveň habilitačních prací, a proto tuto habilitační práci doporučuji k dalšímu řízení před Vědeckou radou UPOL.

Praha 5.10.2010

Prof. PhDr. Jiří Šípek, CSc., Ph.D.

